

עין משפט
גר מצוה

ב א מוי פ"א מהלכות מירות הלכה י ועין שם כ"מ:
ג ב ג מוי פ"ז מהלכות מעשה קדשט הלכה ט וע"ש כ"מ:

מוסף רש"י

מן הגרונרות ומן הרבילה הוי נזיר. דעין דאמר הריי מיר תל עליה מירות, ופי הדך ואמר מן הגרונרות ומן הדבילה לא אמר כלום (ע"פ ר"ט). אפי"פ שאמר עינן שאינו במירות, כיון דאמר הרי אני מיר תפוס לשון ראשון והוי מיר (מנחות א,פ).

פי' הרא"ש

לא נזר כדרך הנזירים שאין נזיר מן הגרונרות: בש"א נדור ונזיר פי' נדור או נזיר אם אמר לא היה בלבי לנזיר. אלא שהיו עלי קריבן מן נדור ואם לא אמר כלום הוי נזיר ודבר כר"ם וכו'. יהודה וכו': סביר כרבי יהודה דמתייר אליבא דב"ש והיינו דלא כת"ק ודלא כר' יהודה: קמה יביא סולת קמה שאינו מנופה יביא סולת מנופה. יביא שפן ולבונה שאין מנוח נרבה בא בלא שפן ולבונה: חצי עשרון יביא עשרון שאין מנוחה בא פחות מעשרון חזק ממנוח חביתין: באומר אילו הייתי יודע שאין נזירים כך וכי ואיכא למימר שטעה ופי' שיש מנוחה באה שעורים מנוחה העומר ומנוח קנאות אבל במתני' במאי איכא למטעי דלא שייך כלל גרונרות לנזיר: אבל אמר מן העדשים לא אמר כלום דבזאת לא טעי איניש דאין מנוחה באה עדשים: הדר ביה חזקיה לגבי ר' יוחנן ה"ג לחני מן העדשים ולי"ג קסבר חזקיה ב"ש כר' יהודה ובמנחות פ' המנחות לי"ג ליה והכי גריס התם אלא ש"מ משום דטעי הוא כשעורים טעי בעדשים לא טעי ויש לישב גירסת הספיקו דגריס אלא קסבר במתני' כר' יהודה ומקי' למתני' כר"ש והכי פ' הדר ביה חזקיה ממאי דאוקי מתני' כש"א אליבא דר"ק דאמר הוי נזיר דאי"כ אפי' מן העדשים נמי: אלא סבר כר' יהודה דאמר א) פליגי ובי הכי דמן הגרונרות ומן הרבילה הוי נדור ומפרשי דבעי למימר שהיא מופרש מהן משום דשייך בהו איסור נזר ה"ה נמי הוי עלי מנוח מן העדשים יביא חטים כיון דיש מנוחה דבאה שעורי' אבל אמר מן העדשים לאו כלום קאמר דאין מנוחה באה עדשים אבל לבי"ה כי היכי דמן הגרונרות לא הוי נדור ה"ה מן השעורים לא יביא חטים והא דר' יוחנן הוא דאמר באומר אילו הייתי יודע וכו' ובעדשים לא טעי איניש כי היכי דלבי"ה מן הגרונרות לא הוי נדור ונזיר אפילו אי

אמר אילו הייתי יודע שיש שיעורא דטעה דיש מנוחה בזה שעורים אבל נטעם דאמר' אין אדם מוציא דבריו לנטעם אלא שמי' חזקיה ב"ש מתני' דאוקי לה מתני' דמנחות כ"ג ומוקי לה כרבי יוחנן ובאומר: **מתני' ר' יוחנן קשייתיה בו' ד'יתני מן העדשים**. כלומר אי מתניתין כצית שמאי ומטעם דאין אדם מוציא דבריו לנטעם ליתני עדשים דהוי רבותא טפי: **והתם משום טעוהא הוא** ובאומר אילו הייתי יודע כלך כי

מ:

פוסק ואי'ת למה הוצרך לומר ד"ה כר"ש לימא ד"ה לטעמיהו דאמרי יש שאלה להקדש וי"ל משום דאכתי לז"ה נהי דמיר מיין לא הוי נדור מיהא ליהוי מן הגרונרות להכי קאמר כר"ש דפוסק לגמרי שלא התנדב כדרך המתנדבים שאם צא להיות נדור מן הגרונרות הל"ל צלשון קונס כדרך הנזירים: **ב"ש סברי כר"מ**.

דאמר אין אדם מוציא דבריו לנטעם להכי הוי נזיר וכרבי יהודה דמתני' דאמר נדור הוי וז"ה סברי כר' יהודה דמתני' נדור מיהא הוי ודלא כר"ש דפטר לגמרי: **ב"ש בר' יהודה**. ונדור מיהא הוי וז"ה כר"ש ואפילו נדור לא הוי: **יביא מן החיטין**. שאין מנוחה בזה שעורין אלא א) דחוטא ומנוח קנאות: **יביא עשרון שלם**. שאין מנוחה פחותה מעשרון והוי טעמא דכולהו: **לאו אמרי ב"ש מן הגרונרות ומן הרבילה** הוי נזיר. אע"ג דגרונרות לא שייכי לנזירות כלל מטעמא דפרשית לעיל משום דאין אדם מוציא דבריו לנטעם ה"ג מן השעורין אע"ג דלא שייכי שעורין למנוחה יציא חטיין דאין אדם מוציא דבריו לנטעם:

באומר אי'ו הייתי יודע בו'. צני'ת רס"י צאומר כל'ו צאומר צפירוש אילו הייתי יודע שאין נזדרים שעורין כו' אבל טעיני לומר דנזרין שעורין כמנחת חוטא ב) וקנאות ולולי זה הייתי נזדר חטים להכי מיייתי חטיין וכן בקמח טעה במנחת קנאות ב) ובשמן ובצנזנה וכן צחצי עשרון לא ידע שזריך להציא עשרון שלם: **לא שנו א"א מן השעורים**. דמני למיתלי בטעות כיון דאיכא אומרי דהויין משעורים אצל מן עדשים לא מיייתי כלום דליכא למיתלי בטעוהא דליכא של [עדשים]:

מכר' חזקיה במאן מוקי ד'ה מתני'. דמנחות כ"ג כו' ואומרים ד"ש דהוי מיר מטעם דאמרי' אין אדם מוציא דבריו לנטעם א"כ אפי' עדשים יימו חטיין: **הדר ביה** חזקיה מההיא. פי' ממאי דאוקי לה מתני' דמנחות כ"ג ומוקי לה כרבי יוחנן ובאומר: **מתני' ר' יוחנן קשייתיה בו' ד'יתני מן העדשים**. כלומר אי מתניתין כצית שמאי ומטעם דאין אדם מוציא דבריו לנטעם ליתני עדשים דהוי רבותא טפי:

והתם משום טעוהא הוא ובאומר אילו הייתי יודע כלך כי

הריני נזיר פרק שני נזיר

פוסק ואי'ת למה הוצרך לומר ד"ה כר"ש לימא ד"ה לטעמיהו דאמרי יש שאלה להקדש וי"ל משום דאכתי לז"ה נהי דמיר מיין לא הוי נדור מיהא ליהוי מן הגרונרות להכי קאמר כר"ש דפוסק לגמרי שלא התנדב כדרך המתנדבים שאם צא להיות נדור מן הגרונרות הל"ל צלשון קונס כדרך הנזירים: **ב"ש סברי כר"מ**.

מתני' דלא כי האי תנא דתניא רבי נתן אומר בש"א נדור ונזיר וב"ה אומרים *נדור ואין נזיר ב"ש סברי לה כר"מ וכו' יהודה וב"ה סברי לה כרבי יוסי לישנא אחרینא אמרי לה רבי נתן אומר בית שמאי אומרים נדור ואינו נזיר ובית הלל אומרים לא נדור ולא נזיר ב"ש כרבי יהודה וב"ה כר"ש תנן התם *האומר הרי עלי מנוחה להביא מן השעורים יביא מן החיטים קמה יביא סולת שלא בשמן ולבונה יביאנה בשמן ולבונה חצי עשרון יביא עשרון שלם עשרון ומחצה יביא שנים ר"ש פוסק שלא התנדב כדרך המתנדבים מאן תנא דכי אמר הרי עלי מנוחה מן השעורים מביא מן החיטים *אמר חזקיה במחלוקת שנויה *וב"ש היא לאו אמרי ב"ש כי אמר מן הגרונרות ומן הרבילה הוי נזיר הכי נמי כי אמר מן השעורין מביא מן החיטים ורבי יוחנן אמר אפילו תימא דרבי הכל יבאומר אילו הייתי יודע שאין נזררין כך לא נדרתי כך אלא כך אמר חזקיה לא שנו אלא שאמר מן השעורים אבל אמר מן העדשים לא מיייתי ולא כלום מכדי חזקיה כמאן מוקים לה למתני' בבית שמאי והא עדשים לגבי מנוחה כגרונרות לגבי נזיר דמו וקאמרי בית שמאי הוי נזיר הדר ביה חזקיה ואמאי הדר ביה אמר רבא מתני' קשייתיה מאי איריא דתני מן השעורים ליתני מן העדשים אלא סבר חזקיה כי קאמרי ב"ש התם כרבי יהודה ורבי יוחנן אמר אפילו מן העדשים והא רבי יוחנן הוא דאמר באומר אילו הייתי יודע שאין נזררין כך לא נדרתי כך אלא כך לדבריו דחזקיה הוא דקאמר את מ"ט קא הדרת כך משום דלא קתני מן העדשים דלמא לא מיבעיא קאמר לא מיבעי' כי אמר מעדשים דמיייתי מנוחה מעלייתא דאיכא למימר מיהדר הוא דהדר ביה ותפוס לשון ראשון אלא *כי אמר מן השעורין ודאי דהכי קאמר אי קדשה כמנוחת העומר או

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי ד"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרונרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השעורין דהוי דבר הראוי לגבי מנוח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מנוח כגרונרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות כ"ג ולא תני זה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השעורין דבני הקרבה נינהו ודכוותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרונרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דבני נזר נינהו א)לז"ש אית להו ד)כר' יהודה ומתני' דמנחות כ"ג ולא כז"ה כלל (כלל) דאי כז"ה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דצלשון מירות קא נזר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור' יוחנן אמר אפילו מן העדשים**. יציא מן החטיין: **והא א"ר יוחנן כו'.** וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דבמדיי דטעי זה כגון שעורין משום דבני הקרבה נינהו *ו) ה)קא מוקין מתני' דמנחות אצל לא נדבריו דהתם דמיתלם דבשעורין הוא דקא טעי אצל לא צעדשים: **לדבריו דחוקיה**. וקא"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת כך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא לא מיבעיא קאמר**. *ו) דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמיייתי מנוחה מעלייתא משום דאיכא למימר דכי אמר הרי עלי מנוחה מעלייתא קבל עליהו והא דאמר בתר הכי מן העדשים משום דקא צעי למיהדר ציה קאמר דמידע ידע דמן העדשים אין מציאים כלום והרי לפטור עמון קאמר ותפוס לשון ראשון ויצא מן החיטין: **כי אמר מן השעורין**. ודאי דלית לך למימר הכי דהואיל ובמינו קריצין דלהקריצ קאמר והכי קאמר אם אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת

וכי: לא מיבעיא מן העדשים דמייית מנוחה מעלייתא דליכא למימר שהיה דעתו לומר מתחלה נזכיון לומר מנוחה מעלייתא ומהדר קא

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי ד"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרונרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השעורין דהוי דבר הראוי לגבי מנוח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מנוח כגרונרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות כ"ג ולא תני זה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השעורין דבני הקרבה נינהו ודכוותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרונרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דבני נזר נינהו א)לז"ש אית להו ד)כר' יהודה ומתני' דמנחות כ"ג ולא כז"ה כלל (כלל) דאי כז"ה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דצלשון מירות קא נזר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור' יוחנן אמר אפילו מן העדשים**. יציא מן החטיין: **והא א"ר יוחנן כו'.** וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דבמדיי דטעי זה כגון שעורין משום דבני הקרבה נינהו *ו) ה)קא מוקין מתני' דמנחות אצל לא נדבריו דהתם דמיתלם דבשעורין הוא דקא טעי אצל לא צעדשים: **לדבריו דחוקיה**. וקא"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת כך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא לא מיבעיא קאמר**. *ו) דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמיייתי מנוחה מעלייתא משום דאיכא למימר דכי אמר הרי עלי מנוחה מעלייתא קבל עליהו והא דאמר בתר הכי מן העדשים משום דקא צעי למיהדר ציה קאמר דמידע ידע דמן העדשים אין מציאים כלום והרי לפטור עמון קאמר ותפוס לשון ראשון ויצא מן החיטין: **כי אמר מן השעורין**. ודאי דלית לך למימר הכי דהואיל ובמינו קריצין דלהקריצ קאמר והכי קאמר אם אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת

וכי: לא מיבעיא מן העדשים דמייית מנוחה מעלייתא דליכא למימר שהיה דעתו לומר מתחלה נזכיון לומר מנוחה מעלייתא ומהדר קא

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי ד"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרונרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השעורין דהוי דבר הראוי לגבי מנוח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מנוח כגרונרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות כ"ג ולא תני זה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השעורין דבני הקרבה נינהו ודכוותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרונרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דבני נזר נינהו א)לז"ש אית להו ד)כר' יהודה ומתני' דמנחות כ"ג ולא כז"ה כלל (כלל) דאי כז"ה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דצלשון מירות קא נזר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור' יוחנן אמר אפילו מן העדשים**. יציא מן החטיין: **והא א"ר יוחנן כו'.** וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דבמדיי דטעי זה כגון שעורין משום דבני הקרבה נינהו *ו) ה)קא מוקין מתני' דמנחות אצל לא נדבריו דהתם דמיתלם דבשעורין הוא דקא טעי אצל לא צעדשים: **לדבריו דחוקיה**. וקא"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת כך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא לא מיבעיא קאמר**. *ו) דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמיייתי מנוחה מעלייתא משום דאיכא למימר דכי אמר הרי עלי מנוחה מעלייתא קבל עליהו והא דאמר בתר הכי מן העדשים משום דקא צעי למיהדר ציה קאמר דמידע ידע דמן העדשים אין מציאים כלום והרי לפטור עמון קאמר ותפוס לשון ראשון ויצא מן החיטין: **כי אמר מן השעורין**. ודאי דלית לך למימר הכי דהואיל ובמינו קריצין דלהקריצ קאמר והכי קאמר אם אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת

וכי: לא מיבעיא מן העדשים דמייית מנוחה מעלייתא דליכא למימר שהיה דעתו לומר מתחלה נזכיון לומר מנוחה מעלייתא ומהדר קא

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי ד"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרונרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השעורין דהוי דבר הראוי לגבי מנוח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מנוח כגרונרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות כ"ג ולא תני זה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השעורין דבני הקרבה נינהו ודכוותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרונרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דבני נזר נינהו א)לז"ש אית להו ד)כר' יהודה ומתני' דמנחות כ"ג ולא כז"ה כלל (כלל) דאי כז"ה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דצלשון מירות קא נזר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור' יוחנן אמר אפילו מן העדשים**. יציא מן החטיין: **והא א"ר יוחנן כו'.** וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דבמדיי דטעי זה כגון שעורין משום דבני הקרבה נינהו *ו) ה)קא מוקין מתני' דמנחות אצל לא נדבריו דהתם דמיתלם דבשעורין הוא דקא טעי אצל לא צעדשים: **לדבריו דחוקיה**. וקא"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת כך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא לא מיבעיא קאמר**. *ו) דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמיייתי מנוחה מעלייתא משום דאיכא למימר דכי אמר הרי עלי מנוחה מעלייתא קבל עליהו והא דאמר בתר הכי מן העדשים משום דקא צעי למיהדר ציה קאמר דמידע ידע דמן העדשים אין מציאים כלום והרי לפטור עמון קאמר ותפוס לשון ראשון ויצא מן החיטין: **כי אמר מן השעורין**. ודאי דלית לך למימר הכי דהואיל ובמינו קריצין דלהקריצ קאמר והכי קאמר אם אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת

וכי: לא מיבעיא מן העדשים דמייית מנוחה מעלייתא דליכא למימר שהיה דעתו לומר מתחלה נזכיון לומר מנוחה מעלייתא ומהדר קא

מסורת הש"ס

א) מנחות קג, ב) ג)שם כל הסוגיא ע"ש, א) אלא התם כ"ל, ד) ז"ל כמנחת העומר וכמנחת,

נוסחת הריב"ן

א) הלכך הואיל דנמר: ב) הוי נזיר דלית ליה לחזקיה האזי כצירא דהוי מיר אלא טעמא כו': ג) ד"ש: ד) דרבי יהודה: ה) קאמר למתניתין: ו) קאמר:

הגהות הב"ח

א) גמ' ותפוס לשון ראשון אלא אמרי' כי אמר מן השעורין אימא ודאי דהכי קאמר: ב) רש"י ד"ה ור' יוחנן וכו' הלכך כיון דגמר נפשיה: ג) ר"ה ואמאי' הדך וכו' דמביא מן החיטין: ד) ד"ה מתני' וכו' דאם איתא וכו' גצי מנחות נמי כי אמר מן העדשים מיייתי מן החיטים מאי איריא דתני מן השעורין דהוי דבר וכו' דבני נזר נינהו לז"ש דאית לזו: ה) ר"ה והא אמר וכו' דבני הקרבה נינהו קתני למתניתין: ו) ר"ה דלמא לא מיבעיא קאמר דלא מיבעיא כי אמר: ז) ר"ה אלא אפילו כי אמר מן השעורין דלית לך למימר הכי דהואיל ובמינו קריצין ודאי דלהקריצ כ"ל ודאי' עס ד"ה וכמנחת סוטה:

גליון הש"ס

גמ' וב"ש היא. קשה לי הא טעמא דכ"ס דאין שאלה בנקדש וחו שייך כבירי מיר דהוא תפוס בקדושה אצל הכא בלאמר הרי עלי מנוח דלא הקדש עדיין ולא חיל הקדש על שום דבר רק שקיבל עליו להציב מנוח והוי רק נזר בעלמא ובשפוטו נראה דבאומר הרי עלי להציא עולה דמודה ד"ש דיש לו התרה:

הגהות מהר"ב

א) תוס' ד"ה יציא מן החטיין וכו' אלא דחוטא. מלת דחוטא נמחק וי"צ זה טעות דמנחת חוטא ג"כ צאה מן החיטין דוקא אלא כ"ל אלא דעומר ומנוח קנאות או ז"ל אלא דסוטה ומנוח עומר. אורח משור: ב) ר"ה בלאמר אילו הייתי יודע וכו' כמנחת חוטא נמחק מלת חוטא וי"צ עומר: ג) בא"ד וכן בקמח טעה במנחת קנאות ובשמן ובצנזנה טעה במנחת חוטא ובמנחת קנאות כ"ל אי"מ: ד) ר"ה התם משום טעמא הוא וכו' ור' יוחנן אמר וכו' י"צ כהן הס"ד ואח"כ מה"ד דליכא:

הגהות התוספות

- ז"ל והיינו. 2. מצינו ורבי יוחנן אמר כי נמחקות.
- ז"ל מה שאמר. 4. ז"ל אם אפשר.

^[1] ז"ל דאמר דבאומר הרי עלי קרינ פליגי: